

Actividades OS GALOS

2021 - 2022

De entre todos os habituais artigos cos que adoitamos clausurar a nosa revista e nos que habitualmente facemos un repaso de todas as nosas actividades, quizais este sexa o deste ano o máis difícil de redactar dada a mestura de sensacións e sentimentos que, coma unha moeda, ofrece dúas caras antepostas. Por unha banda, axexamos no horizonte a volta á normalidade, que nos infunde gran ledicia e devecemos por volver aos Encontros e reencontrarnos coas tripulacións compañeiras e por tornar a organizar actividades, especialmente o noso Encontro xa que actualmente está a medrar a nosa frota coa construción dunha dorna que se unirá ao convoio, o cal nos enche de ilusión.

Pola contra, o pasamento do noso gran amigo e presidente durante a meirande parte da existencia dos Galos, Víctor Domínguez, invádenos dunha profunda tristura que dificilmente o tempo remediará pois abrangue ao afectivo: raiba, entusiasmo, alegría e tristura que só poden entenderse como mesturadas nun crisol de emocións nas que convivimos en cada actividade das que de aquí relatamos e que, en consecuencia, se agochan detrás de cada palabra deste escrito.

Encontro de Combarro

O “curso” comezou, por sorte, como adoita acontecer, co tradicional Encontro de Combarro, que retornaba complementando a Festa do Mar de Poio, ofrecendo un aura de normalidade, aínda con limitacións no contexto dos últimos pantocazos da pandemia. A concorrencia foi, como cabía esperar, menor ca en edicións anteriores, mais a sensación xeral de ledicia polo regreso dos Encontros supliu todo revés, amais de que puidemos desfrutar de ver a navegación de vela latina canaria, ganadores da regata.

Pola nosa parte, acudimos coa traíña *Pescadoira* e o bote xeiteiro *Os Galos*, o cal chegou a competir con oportunidade de pisar o podio na competición, ata que un problema coa noz fixo que perderamos todas as posibilidades. Como é habitual, o encontro coincidiu co *Armadiña Rock*, que tamén volvía a organizarse, aínda que coas pertinentes limitacións de aforo (previa entrada recollida). Con todo, os asistentes, que alén das varandas de seguridade,

nos congregamos na Praza Peirao da Chousa, puidemos desfrutar dos concertos igualmente, alternando navegación e música ao longo da fin de semana.

Saída coa xente do FIC

Como cada ano, colaboramos co Festival Internacional de Curtametraxes de Bueu, celebrado entre o 10 e o 19 de setembro de 2021, indo a navegar con algúns dos seus organizadores e participantes.

Con ito, xa adoita tamén ser case unha tradición chapurrar inglés cos estranxeiros que acoden a Bueu co gallo do festival nestes días. Invitámosvos dende aquí, a que visitedes na rede o vídeo resumo que fixeron, onde nos dedican algúns segundos: <https://youtube/bLrIIcDo2GzU>

Traballos de preparación da madeira na nave de Pescadoira

Medra a familia: unha nova dorna

Coa chegada do outono do 2021 decidimos levar a cabo a que quizais sexa a maior empresa do presente curso, e a actividade na que máis implicación e enerxía deixamos ao longo do ano: a realización dunha nova embarcación que fará medrar a nosa familia mariña. O mestre de obras, como non podía ser doutro xeito, sería Purro, a quen nos sería imposible agradecerlle con verbas os bos momentos, a súa mestría, bo facer e, especialmente, que teña a vontade de seguir construíndo. Como a meirande parte dos lectores saberán, foi el quen acometeu no pasado a construción da maior parte da frota que a día de hoxe temos Os Galos (*Lagoas, Os Galos, Pescadoira e Vila de Bueu*), aínda que desta volta supoñía un desafío, pois é a primeira dorna que acomete.

Planificando a construción da Mareira

O obxectivo estaba (e está) ben claro: facer unha réplica da Roiba, unha dorna de tope preparada para ser aparelhada, ao igual que os nosos botes, coa vela cangrexá. Así, tomáronse os planos -cabe agradecerlle aquí este labor a Fidel, que informatizou e dirixiu dita tarefa- para levar a cabo unha embarcación idéntica, agás por un pequeno detalle: o seu tamaño sería maior, aproximadamente escala 1:1,40. En resumidas contas, o contrario dunha maqueta, resultando unha dorna de arredor duns cinco metros e medio de eslora.

A construción comezou como cabe esperar, ultimando e colocando a quilla que vertebra o resto da embarcación, día no que celebramos unha pequena corrola como punto de inicio deste novo reto. Faltou, quizais, bautizala con viño como, segundo nos explicou Purro, se facía antigamente; pero quen

A Roiba

sabe, ao mellor estamos a tempo de remedialo antes da botadura. Durante todo o proceso, a vella *Roiba* luciu ao carón da súa herdeira, sendo constante referencia para observacións e medicións, dando ata case a sensación de que semellaba ser unha nai que contempla a súa descendencia.

As obras tiveron lugar na nave de Pescadoira e dende o comezo, traballos como tomar fasquías, devastar, empuñar cofias e trenchas, cravar puntas, etc., tornáronse no pan de cada día no obradoiro. Mergullámonos así nas particularidades construtivas da dorna, que, ante o asombro de moitos de nós, eran moitas tamén novas para Purro, como a colocación dalgúns bances antes cas cuadernas, ou encaixes da madeira moi singulares; iso si, nada que non se puidese zafar con empeño e, en especial, coa inesgotable vitalidade e actitude enérxica do mestre que deixou abraiados aos socios máis novizos que non o coñecían.

Paseniñamente, os traballos foron avanzando, ata o punto de que á hora de escribir estas liñas comprácenos comunicar que temos pechado xa o casco da embarcación.

Cuadernas e parte do casco xa moi avanzados

Quen sabe, ao mellor cando sexa tempo de presentar esta revista xa está programada a súa botadura, pola cal tede por certo que haberá unha festa. O que é máis seguro é que de aquí nun ano, á hora de escribirmos esta tradicional crónica, a xeito de caderno de bitácora, haberá algunha mención especial sobre a botadura e as primeiras millas da futura dorna que nomeamos Mareira. Habitualmente, os martes e os venres adoita acudir o mestre Purro á nave de Pescadoira, onde se tedes interese pola construción desta embarcación e polo proxecto sempre seredes benvidos/as.

Cerimonia de despedida de Víctor

A maior carga de emotividade e pesar da asociación acaeceu dacabalo entre finais do pasado ano e comezos do presente... Consternados pola triste noticia, acaecida na derradeira semana de decembro, uns días despois as embarcacións saíron a navegar e o son das buguinas retumbou fronte a Pescadoira nun íntimo acto cerimonial que axuntou a socios e familia, á cal lle agradecemos o seu achegamento naqueles intres tan difíciles. Pouco máis cabe dicir aquí, só lembrar o solemne silencio, a penas interrompido polo suave son dos remos mergullándose no mar, sentida e plena alegoría que simboliza o retrospectivo do momento e a lembranza pesadosa con cadaquén enredándose nos seus pesadosos pensamentos.

Visitas á nave de Pescadoira

Neste punto do discurso, queremos agradecer a todas e todos os que nos viñestes visitar ao longo do ano ao noso pequeno refuxio, e aproveitar para convidarvos a volver. Para nós, colaborar e axudarse entre diferentes colectivos veciñais, como foi o ca-

Visita do Centro de Día *Contigo*

so do Centro de Día *Contigo*, axuda a tecer a solidariedade que fai medrar o sentimento de pertenza á comunidade, algo que cremos tan necesario nos tempos que corren. Grazas por contar connosco.

A *Elvira* regresa a Ons

Todo aquel que visite a Illa por este ano, seguramente repare nunha nova incorporación ao Centro de Visitantes: a dorna de Checho, *Elvira*, rexuvenecida cunha reparación do casco e unha man de pintura coa que humildemente esperamos que simule a mesma vitalidade dos anos nos que traballaba a diario. Para nós foi un completo orgullo colaborar nesta actividade tanto coa xente de Ons como co persoal de Parques e sendo como somos unha asociación de amigos das embarcacións tradicionais, tivemos a oportunidade de coroar a memoria e identidade da Illa coa tipoloxía do barco máis representativa deste lugar, a dorna. Devecemos tamén nós por poder ir visitala canto antes.

A dorna de Staffan Mörling, donada para a Asociación

Despois da *Elvira*, semella que imos ter outra dorna histórica e de gran valor patrimonial no seo da Asociación, nin máis nin menos que a dorna de Mörling. De momento, aínda non tivemos tempo para poñernos con ela, mais tede por seguro que será restaurada e preparada para a súa exposición.

Reparacións e donacións

Na mesma liña ca actividade anterior, tamén continuamos coa recollida, reparación e preparación de material e embarcacións que, lonxe de poder recuperar o seu uso tradicional, teñen como destino a súa musealización, tanto no Museo Massó, ao cal queremos agradecer nestas liñas a súa gran impli-

cación, como para o rehabilitado Estaleiro de Puro, que recibirá grande cantidade de material que axude a explicarlle ás xeracións vindeiras a súa razón de ser e a súa imbricación no seu emprazamento.

Mención especial merece este ano a que seguramente sexa a decana das chalanas do Morrazo, a *Europa*, que supera o cento de anos, e a que tivemos o privilexio de restaurar despois de preto de medio século de letargo en Mogor, lugar da súa procedencia. Aínda que o seu pequeno tamaño pode levar a pensar outra cousa, esta embarcación pouco lle tén que envexar en canto a avoengo e faga, vida mareira e millas... a moitos barcos históricos.

Por último, quixeramos tamén destacar a chegada do José I, que complementará a nosa frota e terá por sempre o fito de se constituir na primeira embarcación a motor de Os Galos. Este, presenta a forma dun bote no que se poden advertir trazas herdadas da forma dos polbeiros, aínda que adaptadas aos primeiros

motores que comezaban a ser maioritarios na frota pesqueira de Bueu, erixíndose como unha testemuña da lóxica evolución dos barcos de pesca, pero conservando a maña e enxeño dos carpinteiros de ribeira, á vez que conxuga a tradición construtiva dos barcos tradicionais a vela coa innovación da mecánica náutica.

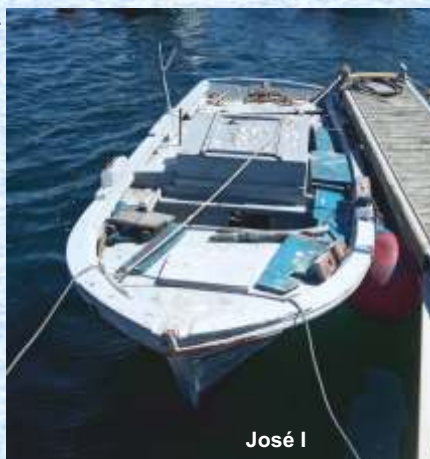
Rebotadura da dorna Praia de Panadeira

A derradeira expedición dos Galos, antes de elaborarmos esta crónica, foi a visita aos compañeiros de Amigos da Dorna de Portonovo, que celebraron o pasado sábado 21 de maio a rebotadura da *Praia de Panadeira*. Para nós sempre é unha lelicia cruzar a ría e ser tan ben recibidos. Esperamos que, dentro de non moito tempo, esta rexuvenecida dorna comparta algunha singradura coa *Mareira*!

Posta a punto dos barcos

Para finalizar, cómprenos sempre dedicar unhas verbas aos momentos cotiás, nos que realmente se forza o compañeirismo e amizade entre a xente que

conforma esta asociación: o día a día, as pequenas chapicadas e os moitos imprevistos que, xunto á ambición de seguir facendo cousas e levar a cabo novas empresas, nos manteñen na primeira liña cos folgos recuperados. As xuntanzas para subir e baixar os botes, as quedadas para achicar -habitualmente acompañadas dunha breve ou dilatada, visita á taberna-, dar patente, aceite e alcatrán, preparar e reparar vergas, cabos, toletes, remos e temóns, entre outros, son pequenos actos que, ao noso xuízo, fannos encher de fachenda e afouteza por formar parte deste excepcional grupo.

De cara ao futuro, con memoria e coraxe

A nosa esperanza e medio de aguantar a coraxe refúxiase en saber que en cada virada, en cada manobra e en cada amarren Víctor segue con nós, o seu coñecer e sinceridade absoluta á hora de interpretar e dicir as cousas son a ialma desta asociación e grupo de compañeiras/os.

Ao igual que o vento impulsa as velas en cada navegación, o legado de Víctor empurrará, por sempre, as nosas singraduras. Nós poñemos a vontade, agora sodes vós, todas/os, quen tedes que animarvos e participar nas actividades que organizamos. Agardamos atoparvos cando amarremos nalgún peirao, de visita pola nave ou, especialmente, no seguinte encontro de Bueu, que xa se fai esperar demasiado! Saúdos e boa proa!

Reparación e mantemento dos barcos